

Arko, B., Mlinarić, J.¹

pregledni rad

KARAKTERISTIKE SORATA JABUKE U INTENZIVNOM UZGOJU

GALA

Ova izuzetno atraktivna jabuka dolazi s Novog Zelanda, a dobivena je križanjem sorata Golden Delicious i Kidd's Orange Reda - vrlo obećavajući početak! Gala sjedinjuje moderno i tradicionalno roditeljstvo. Naime, Kidd's Orange Red potomak je Cox's Orange Pippina, staromodnog engleskog favorita i ne trebate se profesionalno baviti ugojem jabuka kako biste shvatili da bi križanje Golden Deliciousa i Cox's Orange Pippina moglo rezultirati skladnim spojem slatkog okusa Golden Deliciousa i bohatog i kompleksnog okusa Coxa. U stvari, to su mnogi pokušali, a Gala je dobar primjer navedene strategije.

OKUS - vrlo aromatična jabuka; njeno je meso hrskavo, sočno te blagog, slatkog okusa kakav preferiraju izbirljivi sladokusci; veličina ploda, tanka kožica i naročito blagi okus, čine je pravim izborom za djecu

JESENSKA SORTA - dozrijeva krajem kolovoza - početkom rujna

PLODOVI - mali do srednje veliki (150-180 g)

BOJA - temeljna je žuta s pramenovima crvenila na sunčanoj strani - sorta je slabo stabilna pa postoji niz crvenih mutanata npr. Gala Must, Royal Gala, Galaxy

OPRAŠIVAČI - Golden Delicious

ELSTAR

Elstar je još jedan uspješan potomak Golden Deliciousa nastao u Nizozemskoj 50-tih godina prošlog stoljeća. Kod većine potomaka Golden Deliciousa drugi je roditelj onaj koji osigurava potrebnu protutežu njegovom slatkom okusu. U slučaju Elstara to je Ingrid Marie, sorta porijeklom iz Danske. Iako nije svjetski poznata sorta, dodala je spoju malo

¹ Boris Arko, *dipl.ing.agronomije*

Jurica Mlinarić, *ing.poljoprivrede, Voćarstvo ratarstvo trgovina d.o.o. Bjelovar*

seksipila kojeg je naslijedila od svojeg roditelja - Cox's Orange Pippina. Rezultat je Elstar, vjerojatno jedan od najboljih potomaka Golden Deliciousa.

OKUS - okus je nešto intenzivniji nego što je slučaj s drugim potomcima Golden Deliciousa, ali zadržava primamljivu slatkoću koja se često opisuje kao "medena"; sočna je i hrskava jabuka, ali ne tvrda kao neke - definitivno mekša strana hrskavog; laka je za jelo, desertna jabuka

JESENSKA SORTA - dozrijeva krajem kolovoza - početkom rujna

PLODOVI - srednje veliki (150-180 g), pravilnog oblika

BOJA - temeljna boja kože je zelena, prekrivena privlačnom svijetlocrvenom bojom; traže se klonovi s više crvene boje

OPRAŠIVAČI - Jonathan, Gloster, Idared, Breaburn, Gala, Golden Delicious

GOLDEN DELICIOUS

Eureka! Pronašao sam je! To su bile riječi Paula Starka iz Rasadnika braće Stark, kada je zagrizao tu jabuku u voćnjaku Andersona Mullinsa 1914. godine. I stvarno, pravo je zlato pronašao na brežuljcima Zapadne Virginije tog posebnog dana. "S ovom jabukom u ruci ne možete biti sigurni pijete li šampanjac ili jedete jabuku!" oduševljeno je izjavio Stark. Od tada pa do danas, ta jabuka je stekla zavidnu popularnost među potrošačima te se uzgaja u svim glavnim, toplim uzgojnim područjima svijeta.

OKUS - to je jabuka koju je vrlo lako zavoljeti; kožica ploda je nježna i tanka, meso čvrsto, hrskavo i sočno; okus je blag, nenapadan, no iznimno sladak, medeno sladak - često stoji u opisu; odlična je desertna jabuka, no vrlo dobra i za voćne salate, kuhanje, pečenje i sl.

ZIMSKA SORTA - dozrijeva sredinom rujna - krajem rujna

PLODOVI - srednjeveliki do veliki (150-220 g), konusnog oblika

BOJA - temeljna zelenožuta boja u vrijeme berbe

OPRAŠIVAČI - Red Delicious i mutanti, Gloster, Jonathan, Idared, James Grive, Breabrun, Gala

JONAGOLD

Jonagold je američka sorta nastala 40- tih godina prošlog stoljeća, i kao što ime kaže, dobivena je križanjem Golden Deliciousa i Jonathana. U proizvodnju je uvedena 1968. godine i otada je postala naročito popularna u Europi. Jonagold je najbolje od dviju sorata u jednoj!

OKUS - medenosladak okus Golden Deliciousa i živahan kiselkasti okus Jonathana, Jonagold čine izvrsnom slatko-kiselkastom desertnom jabukom; tekstura njenog mesa naročito je hrskava i sočna; odlična je jabuka za jelo, voćne salate i pečenje

ZIMSKA SORTA - dozrijeva sredinom rujna - krajem rujna

PLODOVI - veliki do vrlo veliki (180-250 g), okruglastokonusnog oblika

BOJA - temeljna boja zelenkastožuta, dospijevanjem postaje žuta, s pokrovnom crvenom bojom

OPRAŠIVAČI - Idared, Gloster, James Grieve, Elstar, Breaburn, Gala, kao triploid treba dva oprašivača

IDARED

Idared je američka sorta nastala 1935. godine križanjem sorti Jonathan i Wagner, a u proizvodnju je uvedena 1942. godine. Viosokoproduktivna je plantažna sorta i neosporno danas najpopularnija jabuka u Hrvatskoj! Zbog krupnog i lijepog ploda, dobrog okusa i neobično dugog skladištenja plodova, vrlo je cijenjena i nije ni čudo što u nas zauzima tako visoko mjesto.

OKUS - Idared miriše poput parfema; hrskavo, blijedožuto meso je sočno, fine, nježne teksture, slatko-kiselkastog okusa i nenametljive arome; odlična je za potrošnju u svježem stanju, voćne salate, kuhanje i pečenje

ZIMSKA SORTA - dozrijeva u prvih desetak dana listopada

PLODOVI - krupni do vrlo krupni (180 - 250 g), okruglog i malo spljoštenog oblika

BOJA - plodovi su temeljne žućkastozelene boje, umjereno ili potpuno prekriveni crvenilom

OPRAŠIVAČI - Golden Delicious, James Grieve, Grany Smith, Jonathan, Vista Bela

GRANNY SMITH

Možda najprepoznatljivija od svih jabuka i sigurno jedna od najpoznatijih, Granny Smith jedan je od najslavnijih izvoznih proizvoda Australije, a otkrivena je u Australiji 60-ih godina 19. stoljeća kao slučajni sjemenjak na odlagalištu za otpad. Gospođa Mary Smith, koja ju je pronašla, otkrila je da je jabuka 'višenamjenska', odnosno odlična i za kuhanje i za potrošnju u svježem stanju. Novu je sortu nazvala Granny Smith te je zaslužna za širenje njene popularnosti. Do 60-ih godina 20. stoljeća Granny Smith je postala praktički sinonim za jabuku.

Ta pomalo neobična jabuka privlači oko svojom bojom trave, dugo se čuva te ima 'svestranost' koju potrošači vole.

OKUS - okus je naglašeno kiselkast; to je hrskava jabuka, tvrdog mesa i vrlo oštrog okusa; ipak, njeno meso dugotrajnim dospijevanjem postaje mekše, a poslužena malo ohlađena može biti vrlo osvježavajuća; odlična je za potrošnju u svježem stanju, u pitama, a isto tako je vrlo dobra za voćne salate (posebice zato jer i narezana zadržava svoju boju)

ZIMSKA SORTA - dozrijeva u drugoj dekadi mjeseca listopada

PLODOVI - krupni do vrlo krupni (200 - 250 g), okruglastokonusnog oblika

BOJA - temeljna tamnozeleno boja, koja dozrijevanjem postaje svjetlija

FUJI

Fuji je zasigurno jedna od atraktivnijih modernih sorata jabuke. Njena je glavna karakteristika lijep ružičast mašak koji prekriva žutozeleno pozadinu. Fuji je nastao 40-ih godina 20. stoljeća u Japanu, no podrijetlo mu je američko. Dobiven je križanjem

dobro poznate sorte Red Delicious i mnogo manje poznate Ralls Janet koja je vjerojatno razlog atraktivnog ružičastog preljeva.

OKUS - to je aromatična, vrlo sočna, hrskava jabuka; njeno se meso lagano grize i čini kao nešto posebno od prvog zalogaja dok ispunjava usta sokom i slatkoćom; okus je naglašeno sladak i vrlo osvježavajući (posebice ako je malo ohlađena); također, od svih 'slatkih' sorata najbolje se čuva i plodovi dugo vremena zadržavaju svoju čvrstoću

ZIMSKA SORTA - dozrijeva u drugoj dekadi mjeseca listopada

PLODOVI - srednjeveliki (150 - 180g), okruglastog oblika

BOJA - temeljna je žutozelena boja, prekrivena žutonarančastom i prošarana crvenom bojom s ružičastim maškom

OPRAŠIVAČI - Gala, Golden Delicious, Granny Smith

BRAEBURN

Prvo stablo ove sorte otkriveno je na Novom Zelandu 50-tih godina 20. stoljeća te se smatra da je sjemenjak sorte Lady Hamilton. Drugi roditelj nije poznat, no popularno se vjeruje da je to Granny Smith (vrlo moguće s obzirom na vrijeme i mjesto otkrića, no čini se da nema znanstvenih dokaza koji bi potvrdili tu teoriju). Braeburn je danas jedna od najvažnijih komercijalnih sorata jabuke i bez sumnje prvoklasna desertna jabuka! Prva je moderna sorta jabuke koja je okusom bliža starijim, klasičnim sortama. Također, Braeburn je jedna od prvih dvobojnih sorti, što je kriterij koji se danas smatra neophodnim za komercijalni uspjeh.

OKUS - odlikuje se bogatstvom i kompleksnošću okusa s kojima se rijetko koja sorta može mjeriti; hrskava je, nije tvrda i vrlo je sočna; lagano se grize, a kožica ploda je tanka i čini se da nestaje u ustima; okus je oštar i osvježavajuć, ali s dobro izbalansiranim šećerima; svoj vrhunac postiže ohlađena nešto ispod sobne temperature i tada će vas sigurno podsjetiti zašto volite jesti jabuke

ZIMSKA SORTA - dozrijeva u drugoj polovici listopada

PLOD - sitan do srednjevelik (150-220g), konusnog oblika

BOJA - dvobojna, svijetlozelena koju dozrijevanjem prekriva razliveno, prugasto crvenilo

OPRAŠIVAČI - Fuji, Gala, Granny Smith, Golden Delicious

JERSEYMAC

Jerseymac je američka sorta 'McIntosh' tipa dobivena križanjem sorata New Jersey 24 i Julyred 1971. godine.

OKUS - Jerseymac je aromatična jabuka; meso je fine teksture, sočno i slatko-kiselog okusa; odlična je za jelo i kuhanje.

LJETNA SORTA - dozrijeva od početka do sredine kolovoza

PLODOVI - srednjeveliki (120 - 140g), loptastog oblika

BOJA - osnovna zelenkasta, prekrivena ljubičastim rumenilom, a meso je bijele boje

KARAKTERISTIKA - neujednačeno dozrijeva

SUMMERED

Summerred je kanadska sorta nastala križanjem sorti McIntosh i Golden Delicious 1964. godine i ubraja se među najbolje ljetne sorte.

OKUS - summerred je hrskava, sočna jabuka, slatko-kiselkastog okusa; dobra je desertna jabuka i odlična je za kuhanje

LJETNA SORTA - dozrijeva u drugoj dekadi kolovoza

PLODOVI - srednjeveliki (120 - 140 g), konusnog oblika

BOJA - plodovi su atraktivne tamnocrvene boje s izraženim bijelim lenticelama

KARAKTERISTIKA - plodovi obično dolaze u grozdovima

48260 Križevci, Obrtnička 12
Tel: 048/711 400, 712 008,
Fax 048/712 401
www.poljocentar.hr
poljocentar@net.hr

Insekticid za suzbijanje
štetnika u voćarstvu,
vinogradarstvu, povrću,
ratarstvu i skladištima.

Rely 40

 pinusagro

Insekticid širokog spektra,
na bazi klorpirifosmetil-a

Vaš uspjeh
je naš ponos